

UZ OBLJETNICU Vrijedan rad Restauratorskog centra Hrvatskoga restaurators

Od propadanja spasili

Hrvatska u posljednjih dvadesetak godina ulaže znatna sredstva u očuvanje i obnovu svoje kulturne baštine baš programom zaštitnih radova pokretnih i nepokretnih spomenika kulture

Marija Barić

U povodu obilježavanja 20. obljetnice Hrvatskoga restauratorskog zavoda, koji je nastao 1996. spajanjem Zavoda za restauriranje umjetnina i Restauratorskog zavoda Hrvatske, razgovarali smo s Venijom Bobnjarić-Vučković, prof. povijesti umjetnosti, konzervatorom savjetnikom i voditeljicom Restauratorskog centra Hrvatskoga restauratorskog zavoda u Ludbregu. Riječ je o centru iz razgranate mreže restauratorskih radionica diljem cijele Hrvatske, od Osijeka, Zagreba, Juršića u Istri, Rijeke, Zadra, Šibenika, Splita i Dubrovnika,

u kojima oko 250 restauratora i potrebnoga administrativnog kadra obnavlja pokretne i nepokretne spomenike kulture najvišeg ranga, s time da se najveći dio projekata financira iz proračuna Ministarstva kulture.

Osamdesetak lokaliteta

– U Restauratorskom centru nas je trinaest dje-

latnika. Djelujemo kao jedna od jedinica HRZ-a izvan Zagreba. Od toga devet restauratora (stolar i drvorezbar, likovni dizajneri, diplomirani restauratori i tekstilni tehnolozi) radi na drvenim polikromnim skulpturama i oltarnim cjelinama, slikama na drvu i platnu te povijesnom tekstilu. Dokumentaristica se bavi pohranom fotografske građe, a tri djelatnika zaposlena kao tehničko osoblje brinu se za održavanje praktički cijelog objekta dvorca Batthyany. Ja sam konzervator savjetnik povjesničar umjetnosti i voditelj sam centra, ali i dio konzervatorsko-restauratorskog tima. Radeći u Hrvatskom restauratorskom zavodu, dobila sam mogućnost biti dio tima koji

Obnova oltara sv. Ivana Krstitelja i zastave

– U Zavodu se radilo i na obnovi propovjedaonice iz Franjevačke crkve u Varaždinu, koja je dovršena 2001. godine, a još uvijek traju i radovi na glavnom oltaru. Kako je glavni oltar sv. Ivana Krstitelja iz 1701. godine u istoimenoj Franjevačkoj crkvi velikih dimenzija (čak 10 x 13 m), a zatečen je u vrlo lošem stanju, s opasnošću od urušavanja zbog vrlo velikih oštećenja drvenog nosioca ili temelja, do sada je trajao proces istraživanja, izrade opsežne dokumentacije te stolarske sanacije, a u tijeku su i restauratorski radovi na skulpturama i slikama. Svi dosadašnji radovi izvedeni su uz financijsku potporu Ministarstva kulture, dok su ove godine nastavljeni konzervatorsko-restauratorski radovi na arhitekturi oltara, za koje će veći dio financijskih sredstava osigurati fra-

njevačka provincija sv. Ćirila i Metoda – ukazuje sugovornica govoreći o tome na čemu se upravo radi. Osim tog projekta, u radionicama za drvenu polikromiju radi se i na glavnom oltaru iz crkve sv. Jeronima u Štrigovi, na oltaru Duha Svetoga iz Lekeničke Poljane te na propovjedaonici iz ludbreške crkve Presvetog Trojstva. Na Odsjeku za tekstil ove godine je dovršen vrlo zahtjevan višegodišnji zahvat na zastavi Prvoga hrvatskoga dobrovoljnoga vatrogasnog zbora iz Varaždina, a još uvijek su u tijeku radovi na misnici iz 18. stoljeća iz Radoboja i dijelovima narodne nošnje Dubrovačkog primorja iz Etnografskog muzeja u Dubrovniku. Sve te projekte financira Ministarstvo kulture programom zaštitnih radova na pokretnim spomenicima kulture.

je radio na istraživanjima i konzervatorsko-restauratorskim radovima na vrijednim pokretnim spomenicima kulture, poput baroknih oltara 17. i 18. stoljeća, a ujedno sam imala mogućnost dodatno se usavršavati na području zaštite ugrožene tekstile kulturne baštine – naglašava sugovornica.

Tijekom godina rada, kako dodaje, djelatnici Restauratorskog zavoda u Ludbregu specijalizirali su se za izvedbu konzervatorsko-restauratorskih radova na dr-

Zavoda u Ludbregu

slike, nošnje, oltare...

ve-
nim
poli-
kromi-
ranim
skulptu-
rama i ol-
tarnim
cjelinama,
slikama na
drvu i platnu
te povijesnom
tekstilu.

– U proteklih dvadeset godina kroz našu radionicu prošao je velik broj umjetnika iz osamdesetak lokaliteta s područja kontinentalne Hrvatske od Karlovca do Osijeka. U početku se radilo na obnovi oltara iz ratom ugroženog područja pa bih mogla nabrojiti samo nekoliko najznačajnijih kao što su Tomaš, Jamničko Podgorje, Sveti Petar Mrežnički, Brest Pokupski, Logorište, Stara Drenčina, Slavonski Brod, Dubočac, Nova Gradiška, Sunja, Vukmanić... No u proteklih desetak godina sve je više projekata obnove oltara s područja Varaždinske i

Međimurske, Koprivničko-Križevačke i Krapinsko-zagorske županije poput onih u Donjoj Voći, Lopatincu, Goričanu, Štrigovi, Svetoj Mariji, Kuzmincu, Koprivničkom Ivancu, Rukljevići, Hrastovljanu, Varaždinskim Tolicama, Ludbregu i Varaždinu – ukazuje voditeljica. Od 2003. godine svo-

ju aktivnost proširili su i na tekstilne predmete.

I tekstilni predmeti

– Do sada je obrađen velik broj tekstilnih predmeta iz muzejskih i crkvenih zbirki od Dubrovnika, Požege, Slavonskog Broda do Koprivnice i Varaždina, bilo da je riječ o liturgijskom teksti-

lu, građanskom ili etnografskom ruhu ili obnovi povijesnih i vatrogasnih zastava. Konačno, radimo i na prikupljanju i zbrinjavanju ugroženih tekstilnih predmeta koji su pohranjeni u našoj Tekstiloteci – kaže Venija Bobnjarić-Vučković.

Hrvatska, kako naglašava, u posljednjih dvadesetak godina ulaže znatna sredstva u očuvanje i obnovu svoje kulturne baštine baš programom zaštitnih radova pokretnih i nepokretnih spomenika kulture.

– Uspostavljena je dobra suradnja s nadležnim konzervatorima Ministarstva kulture s kojima se dogovara i usaglašavaju prioritete te posredno i godišnji programi Zavoda – napominje sugovornica, koja ukazuje da osim konzervatorsko-restauratorskih radova, za koje su opremljeni i komorom za dezinfekciju inertnim dušikom, organiziraju i stručna savjetovanja i radionice za konzervatorsko-restauratorsku struku, a studenti restauracije imaju u njihovim prostorima mogućnost obavljati obveznu stručnu praksu.

